

Womhaj Bóh!

Cyklo 37.
15. sept.

Četnik 5.
1895.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy robotu w Smolerjez knihciziscejetu w Budyschinje a su tam dostacž sa šchwórtlětnu wichepłatu 40 wv.

14. njedzeli po swj. Trojizy.

Pj. 96, 1: Spěwajće temu Knjesej nowy thěrłuscy.

Kak husto Bóh sam se swojim ertom naš cžłowjekow napomina, so dyrbjeli pschińcž jemu spěwacž, šebi do ruki harfu wsacž a na trunach thěrłuscy sehracž jemu k cžesczi a k thwalbje jeho šwjateho mjena.

Schtóž šebi na trunach sehraje abo šebi šwój thěrłuscy i hłóšom šaspěwje, tón i tym wokaže, so ma duschu šwješelenu a wutrobu šradowanu. Duž šu tež hižo w šastarskim cžabu wschitzy, kiž wobcžezeni njeběchu se žanej cžezkeji winu a se žanym cžezkim hrěchom, na trunach šwoje thěrłuscy sehrali a je Bohu k cžesczi i hłóšom wuspěwali.

Wšcha žaloscž a boloscž, wšcho cžerpjenje a škwilenje, wschón štnšć a šrudoba je do cžłowjekow hagle šobu i jich hrěchom pschisčła, kaž šła pomjedž na mlóadne šelene šopješćka. Šohož pak je šebi našch luby šbóžnik i hrěcha, se cžmy a se šmjertneje nozy wumohł, na šwětlo wuwjedł a i Bohom šjenocžil, tajki móže šebi šwješeleny šwój rjany nowy špěw šaspěwacž, thěrłuscy pošny žiweje nadžije a horzeje luboscže.

Šižo w štarym šlubje běchu wschitzy Boži ludžo to pošnali, duž šu wschěch druhich i mozu wabili, so cžyli šobu i nimi na trunach hracž a i hłóšom thěrłuscy spěwacž.

A nješměli my jako našcheho šbóžnikowi wucžomnižy a šlužnižy i runym tajkim žiwym wješelom spěwacž a wšćacž, so móhł našch hłóš psche wschón žny šwět šćincžecž a šćucžecž? Wšchato šměmy wschitzy i woczomaj na teho hładacž, kiž je wscheho žiweho wješela a wscheje našcheje šbóžnosće šame jenicžke žórlo.

Dotal wschaf šmy tu wschitzy hišće na šemi žušnižy, a kóždy ma tu šwoje něšćto, i cžimž ma šo bėdžicž a wojowacž. Tež šo nam husto našchej woczžy se šylšami šacžmitej, hdyž hladamy, šajke štošćocžne horjo a nusa wschelacich žušny a i nimi naš šamny cžisćeji a tyšći. Ale junu šmějemy šo šepje, hdyž šmějemy wschu tule šwoju nusu pschětratu, a hdyž budžemy do wschitka wumoženi, — o tehdy budža našche špěwy wjele rješćo šćincžecž, dokelž šmějemy wschu šemšću žaloscž, hrěch a wutrobu-bolenje šejady šo. Šaj tehdy budže šebi kóždy i nowa wožiwjeny i hłóšom šwoje thěrłuscy spěwacž a bje wscheho šónza wšćacž.

Šdyž šo tu něhdy na šemi ludžo wješela, tam šebi i hłóšom šwój špěw šanješu. Ale wschitzy, kiž šu šorka na nješćach živi, wschitzy šbóžni, cži spěwaja tež jedny pschemo druhého šwoje wješele špěwy. — Schtóž šmě Bohu a našchemu šbóžnikow tam šorka do jeju lubnych woczow hładacž, tajki tam nihdy ženje něm y nješawostanje, ale šaspěwje psched Božim štronom štejo šobu se wschěmi šwjatymy a wšwolonymy Bohu k cžesczi šwój thwalny thěrłuscy, so jemu wschón jeho hłóš pschěš žyke nješćka šćincžići. — Šwoju pravu domišnu ma wscho rjane špěwanje hagle w Božich nješćach, pschetož tam wschitzy šbóžni špochi i wješelom spěwaja.

Šrofeta Šesaja je šměl něhdy thwilku i našdala do Božeje wješćneje šćasnosće šopohladnyčž. Wón wuhłada Boha šameho na šćasnym štronje šedžo, wobdateho wote wschěch lubnych jandželow, kiž jeho cžescžo wschitzy i móžnym hłóšom špěwachu: „Ššwjaty, šwjaty, šwjaty je Bóh!“

A jako řo našch luby řbóžnik na řwět narodži, tehdy řu Boži jandželjo wysche Bethlehemskich řahonow Boha řhwalo řwój lubošny řhěrlušch řanješli: „Čzesč budž Bohu we wyřokofčzi, měr na řemi a čřlowjekam dobre řpodobanje“, řajřiž řiřčezje dženřa wřchitzy měrjazy řa nimi a po nich řpěwaja, doma a w Božej řwjatnizy, ř wjeřelom a ř radořčzu.

Čswjaty řan nam w řwojim řjewjenju powjeda, řchto bė řam ře řwojimaj woczomaj wohladak. Wón wu- hlada tamnych njeřesřich dobnečerjom řhromadženyř w Božich lubnych njeřesřach. Wřchitzy řbóžni bėchu w bėlyřh drařtach, řóždy ř řřonu wupyšcheny, řóždy ř řuku řwoju řarfu dzeržo, a čřile wřchitzy tam ř mőznych řłozom řwoje řaleluja řpěwachu, řo řich njeřřončny řpěw řřche wřche njeřesřa řřinčesře.

Řdyž řebi na wřcho tole pomyšřišch, njeje čři, řaž řyřbjak řebi wřchón ř wutrobu to řene požadacz: „Ach řměl řež řa řunu řobu ře wřchěmi tamnych řpěwarjemi w Božim řaju řwój řpěw řaspěwacz a ř nim řwojeho lubeho Boha řokřwalicz!“

Luby řřcheczelo, řy řrje tu nětřle wřchitzy řež řwoje řhěrlušche Bohu ř čzesčzi řpěwamy, ale našche řpěwanje je řornjo jandželnemu řpěwanju, řaž řchřopamy řłoz řyřba- weho řpěwjerja řornjo řłebřokřřinčřnemu řłozej wuřřojneho řpěwarja, je řaž řole ničzo řornjo jandželow řpěweř, ř řajřimž woni řóždu řušchu wuřwjeřela. Ale řunu wřchak řměje ř nař řóždy řwój řwjele řjeřřchi řłoz, tam řorka na njeřju řudzemu řunu řako řřchekřařnjemi řbóžni Bohu ř řjeřřchim řařniřchim řłozom čzesč a řhwalbu řpěwacz.

Řechřesř řak, řo řy řo čři řunu řorka na njeřju řajře řbože řostało, řyřbiřch řo řizo řowle řelka ř čřařom na to řwuczicz, řwojeho Boha a řbóžnika čzesčezicz a řhwalicz. Čřtóz tole řowle řelka njeřowuřnje a řo řudy řo řajřeho řpěwanja njeřwuczzi, řajři řorka na njeřju řenje řobu řo řnyř njeřřchindže, řiž Bohu ř řłozom řhwalbu řpěwaja. — Duž řliž řo řwojemu řbóžniřej, řař řemu wřchu řwoju řušchu a wutrobu. řaj luby, řwój řbóžnik, řiž je řobu řa řebje wřchu řmjerč řřcheminř, řón řudz řwój luby řeniczi, řotremuž ř čzesčzi wřchě řwoje řpěwy a řhěrlušche řaspěwješch. řeho ře wřchey řwojey řušchu řeřařřchimř, řo njeřo wěr, řo na njeřo řpuschčezej! řeho řhwal ř řóždyř řwojim řowym řhěrlušchřom! řakře řměješch řtajnje řwój řert řořny řiweho řwjeřela a na řařřku řpochi lubošne řhwalenje, řměješch řowle na řemi řwoje řtajne řwjeřele, řunu řorka řak řwoje řiřčezje řjeřřche.

Řak řudu tam řo řwjeřelicz
A ř jandželemi řřowarřchicz,
Řřchi wuřwolenyř řobu řřacz
A Božu řařřnořč wohladacz.

Suřarowa řona.

(Řofřačřowanje.)

II.

W wěrřikojřej řozy mějeseře řuřara řan řorak řřažu wotřach na řoli. Wřřčezakři wysche njeřo řimo řhwatachu a řu a řam řy mějaczř ř mřřčezakřow won řohladnyř a řačř ř řromje řěřa řwězřil. Č čřařami bėchu řež řwěřdy wıdžezč. řuřara řorje ř řwěřřam řhlada a řež na řromu řěřa ředžbuje. Řičzo wıdžezč njeje. řenož wěrřik řuje. řady njeřo řo řřažiny wohen řali. řeho řmyřřle řo řandženyř čřařow wřřčzo dzeja. řaj, řaj, řo bėřche wulři čzesčzi džen, řako řeho luba mandsželřřa řódřa řeho řwěrneho řonja řeješche a řemu řiřčezje řunřřčez — řokředni řřčez — řłowu na řřin řoloži; řo bėřche čzesčzi džen; nětřlo řak je řo řizo řwazy řačř řpječ řjedžel wot řamneho řnja minřlo. A řajře bėchu řo njeřzele! Řajřředny džeřche ře wřchěm řhwatřom řo řeřeřnyř řačř ř řhėinej. Wot řořdnja a řořnozny a řanja čřahi řřchijedžechu a wojakow

řřchijewješechu, řřchezjo řamnych wojakow, řak řo bėřche řa 10 řnjow řrje na 400 000 řuži řřches řhėin řwőženyř. řo řředřa řo njeřřcheczelřřeho řraja nětřlo džeřche. Wėřřenburg a Wörth — řo řřej řwě mjenje, řotřej řej řłuboko řařřřanej řo wutřobow wřchitřich našchich wojakow! řuřarowe řmyřřle na řohřejbnješčzo w ř. řhwataja. řam řejachu řřchizje — řtare a řnowe řřchizje — řhromadže. řako řuřara řimo řohřejbnješčza řěchajřche, řunje řam řowarřřchow řhrowachu w řorzej řitwje řadnjenyř. Wón njeřesře řódřa řyl. řdyž řak řimo řěchajřche, řako řřwawe čřělo řowarřřchow řo řowa řhrowachu, řemu řo řłuboko řřches wutřobu řeřajřche. A řotom řřchindžechu wulře řitwy wokoło řwjeřdzřřny řwěz, řitwy řola Mars-la-Tour a Wionville, řř. řřivat a řravelotte. Řak řadachu čři řwěrni řowarřřchjo ř řwawizy a ř řewizy, řaž řdyž wıchř řřches řěř řaduwā a wulře řchřomny wuwali, řak wıchř řitwy řřches našche wőřřřa řřimajřche, ale dobnečze bėřche řtajnje w našchey řuzy. řiřčezje na řitwıřchčzu bėřche řan ř wolojnıřom řřř Marzy řařřak a řej řjewıř, řo ře řačř řotal řařřowany wotřak. A řotom je wőřřřři wjedniř Wólřka řřchıřakal: „řyle wőřřřo řo wobřez na řwawu řřonu!“ řo bėřche wulřotna řmyřř, wőřřřo řřches řhřřokřřtu řrajınu řřgonnow wješez, řo řy řorkach w řoř- nőznych njeřřcheczelřřim řraju njeřřcheczelřře wőřřřo řyle řřchemınřlo.

Řětřlo bėřche wőřřřo řunje na řuczju. řuřara řa na řoli řřažu. Řařřınanje řokředniř řnjow wıchřak bėřche wulře řyřlo, řo bėřchřaj řon a řěchak řřřřřnáj; řřara řřřa řłowu řohřřıř a řřejřo řpařche a řuřarej řmyřřle řřches řłowu džeřchu a řpanju wobarachu; řo bėchu řmyřřle na řwoju řwěrnu řonu řomach. řan řo řafa řwojewe řunıřřny řřchıřny: řam bėřche řokředni řřř řwojewe řubeje řony řerje řřhrowany. řon řamy džen řo řuczju bėřche řon řřř řakře řostał; řřř bėřche řemu řowješez řřchıřnjesh, řotřaž bėřche řeho wutřobu řara řwjeřelıřa. řarka bėřche řemu řřřala, řo ře Wóh řımaj řřched řyřđenjom řřnřa wobřadzřil a řo ře řo čřerřřny řřřny řłoz. řarka bėřche ř wotřohladom nětřtre řny čřakala, řředny řačř bėřche řřřala a nětřlo mőžeseře řjewıř, řo ře řama řařřo řřowa a řo čřze řłozčřej řohuwěr řarjeř, řokřez bėřche řanowy njeřohı nan řak řekal a řokřez wjedžeseře, řo řa řan řo mjeno řady. Wona bėřche řale řokřřřla, řo řebi řan njeřřıje wō nju a řwoje džeřzo řřaroseře čřıřicz, ale řo řyřřı řřchezjo wopomıřicz, řo řon řamy Wóh, řotřnyř w řřanzowřřej nēmıřřemı wőřřřku dobnečze řawa, řež řomach w wőtřnyřm řraju řwoju řřřnu wobarnowazu řuku wysche řonow a řłabnych džeřzi dzerži a řchřozřřulıř řřchıřndže, — řo řyřřı řan řřchewěřezemı řyřcz, řo wona řeho řłozřa w na- řpomıřnanju ř řemı řnješej woczehņje a řo řudzje řo řtajnje řeho dzeržezč, wō řotřnyř řhěrlušchey řpěwa:

řy dobre řuczje wřchudže
A řomoz wudželřřch,
řy řožohņujesh řudži,
řım řwětřlo řařřwězřřch.

řak bėřche řarka řřřala a řan bėřche řon řřř řuzy řrje řchřřı řřčez čřřal a řóžde řłowo bėřche řemu řaž řřjepřa mjeřu řyřlo. Řěřaczř řařřo ř mřřčezakřow wuřřřı. řwěřdy řo řyřolachu na řalokř řahony, řuřara řak řłowu řokřezje a ř řwěřřam řorje řohladny. řotom řwojey řřř řchıřu majsajřche a řřcheczelnje řraji: „Řı je, řaž řyřch řam řřchı řromje řěřa řo něřchřo řıbacz wıdžak. řój, řoja řřřa, mój čřřemoj řam řřadzju řlıže řıcz. řan řwėřu ředžřowajřche. řako čřřřřche řuřř řo řředřa, ř boka řěcharja řřchıřcz wohlada. Wón řörřny řojna, řo ře řobřny řřcheczel a řowarřřch. Wonař řhwıřu řhromadže řeješchřaj. řan řemı řřcheczelřej řwoje řmyřřle řjewı, wón řemu řež wō řwojewe řonıřny řıczje řowjedajřche; řaj wojakaj řo řhromadže wjeřeleřchřaj. řotom řan na řěř řokřařa a řomaku řo wojakaj řam řodajřchřaj, řdžež wıřřokře řchmřekřı, řřenje řchřomny řlıřřeho řěřa řorje ř mřřčezakřam a ř řwěřřam řokřařchū. řa řobo řařřařchřaj. „Wopřawdže řam řo řıba. ředny bėřche řowarřřch ře řłowa wuřřezak, řuz řo řabřřřka a ř wjazy řačř řwazyčřı řřěřřow řo wuřřelı. řan řo ř řonja walı. Bėřche řowarřřch řež řřečeny, abo bėřche ř řonja řřčezřı řwěrřnemu řowarřřchey woczı řačřıřıcz? — — —

W čřıchey wješzy w wőtřnyřm řraju, řunje na řřm mějezje, řdžež bėřche řan řřched řwěmaj mějřazomaj džeřczel řomoj řhrowal, ředži na řuchey wjerbjje młoda řona. Wona řa džeřzo na řřınje, řuku ře na woczı řoložřla a řłaka a řłaka. Řak ře řo wřchıřřo řřchemıřıřlo? Řımo je wřchō řbože. řřched nětřřřnyř mějřazami bėřche wutřoba wřcha wjeřřela — a nětřlo řuta řřudobu.

Čařřđžene čřařřı řımo řłakazejju woczřow řony čřehņjeja. Wona je w řokředniř řnjach řak wjele čřřřala wō wulřřch řıřwach wokoło řřareje řwjeřdzřřny ředan. Řajřředny je řowješez wō

wojowanju w wšy Bazeilles psches němske fraje čahnyla. Husarowa žona je tšhepotala; ale ta bitwa je šo wot bayerskich wojakow wojowala. Na druhim bitwiščežu běchu šwěrní Saksjo wojowali. Potom běšche i telegrafom wot jeneho kónza wótzneho kraja k druhemu wješela powjesež šo nješla: Napoleon je jaty. Tšeho žyle wójško pola Sedana pschewinjene a do města nuts samknjene. 100 000 jatych. 550 kanonow, 66 000 tšělbow wšatych! Šak běšche wona tehdom šo wješelila, pschetož wona šebi myšlesche, šo běšche jejny muž pódla byl — ale tola běšche pschi wšchem wješelu tšhepotala. Wona běšche na daljšchu powjesež čakała, ale prjedy, hačž běšche to docžakała, bě pišmo došchlo. Šižo na drugi džen po njewjenym dobyčju pola Sedana běšche listonoscheť list pschinješl a jejna ruka tšhepotasche, jako list woczini, a jejna wutroba běšche šaržala, jako se šylšami w woczomaj na pišmiki hladasche, kotrež wona njesnajesche. List mějesche podpíšmo, kotrež ženje widžala njeběšche. Wona šwole džecžo, kotrež běšche lědom tší njedžele stare a kotrež běšche pošlenju njedželu tšhečzene, do kolebki položí a šo ša blido šynny. Ach, wona njeby šo tež na nohomaj šdžeržecž mohla, hdy by list štejo čžitala. List mějesche šo tak:

Luba Horakowa!

S wulkim horjom w wutrobje dyrbyu Wam pišacž, šo budže mój list Wam šrudobu nacžinicž, kotruž budžecže čžaf žiwjenja čžucž, ja šym wšchědny wojak a nješšym jo w šchuli nawuknył, wjele šłowow čžinicž. Ach, luba Horakowa, ja bych tón list rad wot nětoho drugeho napíšacž dał, kotryž to lěpje rošny; ale ja šym pódla byl a duž dyrbyu Wam pišacž. Wón džě běšche tež mój luby towaršch, kotremuž šym ja jara dobry byl. W nožy wot wutory k šrijedže, běchmož Šan a ja na štraži, tehdom je šo štalo; wón běšche mi runje powjedal wo rjanym lišče, kotryž běšche wot šwojeje žony doštal: duž i kónja padže, do wutroby tšěleny. Šsrijedža psches list a šrijedža psches wutrobu je kulka šchla. Mje šu tež trječili, ale niz štraschnje. Ša šo pódla njeho poklafnych a wótčzenašch wušpěwach, a wón je ke mni prajil: Postrow moju žonu a mojeho Bohuwěra; a potom šym jemu woczí šacžinil. Pod přěnim wyšokim šchmřěkom, kotryž psched lěšom pola wšy Afour k pošdnju šteji, tam šmy jeho na druge ranje šhowali. Ša šam šym jemu šchjiz ščinił a jeho mjeno na njón napíšal a šym pschistajil: Lubošč nšhdy njepšchestanje. Tola nětko šašo do přědka džě. Ša čžu Wam w bližichich dnjach hišchěže wobšchěrníšcho pišacž a štrawju Waš jako šwěrnny towaršch Wašcheho njebočžicžkeho muža

Pětr Wanak.

Žona na starej wjerbje šedžo tón list pschězo a pschězo šašo čžita a jejne šylšy na list a na rucžy džěšča šapaja.

(Škónčjenje.)

Sprawni ludžo.

Pschi wulkim rjanym badenskim jěsorje leži male městacžko i mjenom Radolscell w lubošnej krajinje. W městacžku bydla pilni ludžo. Woni šo šejwja i rjemješlom a pódla tež wobdžělaja šwoje pola. Tak šu to hižo wot lěštokow šem čžinili a šo w pocže šwojeho woblicža derje a šprawnje šejwili.

W městacžku Radolscell štejeschtej psched škoro pjecž štow lětami pschi měšchčanskich wrotach dwě šhěžy. Šena bě runje tak wulka a barbjena, kaž druga. W kóždej běchu durje na tym šamym boku a kóžda mějesche pódla durjom dwě, hortach pak tší wofna. Šchtóž w měšče šnaty njebě, móžesche wobej šhěžy lohko bjes šobu pscheměnicž. Š temu pschindže, šo psched kóždej i wobaju šhěžtow mješ wobemaj wofnomaj lipa štejesche, kiž se šwojimi halošami šhěžku a tež tšěchu šhlódkowasche. W wobemaj šhěžkomaj, wot kotrejuž běšche jena drugej tak podobna, kaž jejto druhemu, bydlejchtaj tehdom dwaj šprawnaj mužaj. Šedyn wot njeju bě kowar a rěšasche Wojnať, drugi bě blidať a rěšasche Wernať. Wobaj mužaj běšchtaj, kaž to w šchtwórtěj proštwje šteji, „dobraj pschecželaj a šwěrnaj šužodaj“. Wodnjo šwěru a pilnje džělajchtaj, kóždy w šwojej džělarni. Šdnyž pak šo wjecžor pschibličowasche, šedžeschtaj wobaj rad na lawzy, kiž pod lipu štejesche. Duž powjedajchtaj rad wot tnych dnjach, hdyžž běšchtaj na šchulškej lawzy šedžaloj, abo wonaj rěčeschtaj wo šwojim džěle abo, šchtož běšchtaj hewak nashoniloj. Tak běšchtaj hižo něotre lěta hromadže dobre šužodštwjo džeržaloj a šo pschi tym šestariłoj. Tež běšchtaj wobaj, kaž móžesch šebi myšlicž, šprawnje wutroby, tak šo běšchtaj kóždy čžaf jeneje myšle a šo mějesche jedyn špodobanje na druhim.

W tamnym čžafu pak bě wójna w kraju. Šacž dotal běchu drje wo bitwach šhlycheli; nětko pak čžehnjechu wójnske mřócžele bliže a pschězo bliže k městacžku a k brjoham rjaneho badenskeho jěsora. Burski muž, kiž škoro dwě a tší hodžiny wot města Radolscell bydlesche, hladasche i tšchynošču a se štaroščemi pschibličowazemu wójnskemu njewjedru napšchecžiwjo. Wón bě šebi pjenješy, nimale dwě ščži toleť, nalutowal a šo bojěsche, šo jemu nje-pschecželjo pjenješy rubja. Tšeho dla wobšamtny, šwoje pjenješy šebi w měšče šthowacž. Běšche w tehdyšchim čžafu powšchitkowne waschnje, šo wješujenjo w wójnskich čžafach šwoje pjenješy a drohe wěžy do wobtwjeržěnych městow pschinješechu a šwojim pschecželam a šnatym k šhowanju pschepodachu. Woni džeržachu šwoje wěžy ša lěpje šthowane, dokelž běchu města se šwojimi murjemi a wrotami nahlym nadpadam njepšchecželškich wójškow mjenje podate, dnyžli wšy, kiž murjom a wrotow njemějachu. Šdnyž běchu šo potom tež jich domy wot njepšchecželow wurubile abo tež špalile, mějachu woni hišchěže šwoje pjenješy w měšče, i kotrymž móžachu šebi w nušy pomhačž a w Božim mjenje šašo i nowa šapocžecž.

Tak myšlesche tež našch burski muž, jako šo wójnska hara pschisporješche a njepšchecželške wójška šo pschibličowachu. Wón wša šwoje dwě ščži toleť a džěšche, šo by je do Radolscella šthowal. Wón njemějesche w měšče ani pschecželow ani šnatych a běšche žyle žusy w nim, dokelž jeno porědko tam pschindže. Ale wo to šo nještarasche. Dokelž bě šam šprawnny muž, myšlesche šebi, šo dyrbya drusy ludžo tež šprawni byčž. Wón bě šebi pschewošal, šwoje pjenješy měšchčanej dowěricž, kiž měl šprawnne woblicžo a kiž by jemu tule proštwu dopjelnil. Tak pschindže wón k měšchčanskim wrotam, hdyžž wobej šhěžy štejtej, wo kotrymajž šmy prjedy powjedali.

Na lawzy pod lipu šedži runje kowar Wojnať a šwacži. Šsrijed hišchěže njeje k njemu pschischoł, dokelž je hišchěže se šwojim džělom šadžěwany. Burski muž wobhlada šebi kowarja šhwilku a postrowi jeho po dobrym a štarym waschnju. Kowar šo džakuje jemu pschecželniwje, kaž šo to šhlycha. To šo lubi našchemu burskemu mužej a wón šebi myšli: To je tón muž, kotrehož pytam. Šprawnišche woblicžo nješšym nihdy wobhladał. A dokelž je na moje postrowjenje tak pschecželniwje šo džakowal, budže mi tež k woli a moju proštwu rad dopjelni a moje pjenješy šthowa. Šemu čžu je podacž a žanemu druhemu. Tež potom njetrjebam hašle dołho w měšče wokoło běhacž a mi druhu škladnošč pytačž.

Kažž bě šebi wón myšlił, tak tež čžini. Burski muž pschistupi k kowarjej, postrowi jeho hišchěže junřocž a praji: „Luby knježe, čžecže mi wy něšchto k woli ščžinicž? Wy móžecže mi i tym wulku šlužbu wopokasacž!“

„Čžeho dla niz?“ šnapšchecžiwjo kowar. „Šdnyž móžu dopjelnicž, šchtož wote mnje žadacže, čžu to tež i wutrobu rad čžinicž.“

Wy wěšče, kajke šu nětk šle čžafy“, praji bur dale. „Šlajče, mam tu pschi šebi pjenješy, kotrež šym šebi šprawnje nalutowal. Ša bych je rad do wěšteho města pschinješl, hdyžž šu psched rubješnikami derje šthowane. Čžecže wy tak dobri byčž a pjenješy šthowacž, hačž je wójnske njewjedro nimo?“

„Šdnyž macže dowěrenje ke mni“, wotmolwi Wojnať, „čžu to rad čžinicž. Ša šo wješelu, hdyžž móžu wam i tym šlužbu wopokasacž. Wasche pjenješy šu pola mje derje šthowane. Čžu je štražowacž a wobarnowacž, kaž šo bychu moje šamšne byle.“

Rad tutymi šłowami šo našch šprawnny burski muž i wutrobu šwješeli. Wón wucžehnje šwoju móšcheť a pschepoda ju kowarjej prajizy: „Tu šu pjenješy, wšnicže je a wobthowajče je tak dołho, hačž šašo pschindu.“ Wojnať wša te pjenješy a i tym bě ta wěž hotowa. W našchich dnjach njeby to hinať móžno bylo, hačž šo by kowar burej wopišmo dał, šo je te pjenješy tež wopravdže doštal. Ale na to šebi wobaj w tamnym čžafu njemyšleschtaj. Našch burski muž bě žyle šbožowny, šo bě šwoju wěž tak rucže a, kaž šebi myšlesche, tak derje wobštaral. Wón džakowasche šo kowarjej a, jemu Božemje prajiwšchi, džěšche šašo wješele i wrotami won. (Šofracžowanje.)

S Budeštez. Šandženu njedželu šo w našchim Božim domje lětny šwjedžen Gustav-Adolšskeho towarštwja šwjecžesche. Wulki džěl ewangelskeho wobndlerštwja šo na nim wobdželi. Popošdnju w 2 hodžinomaj šwjedženški čžaf se wšy, i kotrejež domow šo šchorhoje šmahowachu, na dwórnišchčo čžehnjesche, šo by šwjedženškich hošči powital. Psched nim džěchu pišlarjo, kotrymž šo pschisamtnychu šchulšy hólzy, 142 bělu draštu woblecženych šchulšich hólzow je šelenymi šcherpami, mlóžči hólzy, Budeščanske

wojejske towarstwo i khorhoju, Hornjohorcžanske wojejske a pod-
pjeranske towarstwo a schulzju a gmejnizju pschedstejiczerjo. S dwór-
nišcža so hwojdzenski czah do nascheho Božeho doma hibasche. Na krašnje wudebjemym woltarju mějeschtaj knjes farar dr. Kalich
i Budyschina a knjes farar dr. Njencž-Wjelecžanski službu pschi
herbstim hwojdzenskim předomawjom, kotrež knjes Ssynfora-Minatalski
na šaložku Gal. 6, 10 džeržesche. W němstej Božej službje,
w kotrejž tež wjele Sserbow sawosta, knjes diakonus Egelkraut
i Budyschina wo 1. Mój. 21, 14—19 předomasche. Woltarju
službu pschi tym knjes farar Vanga i Buzkowow sastawasche. Knjes
farar dr. Kalich i wobsamknjenju žohnowanje praji, so i tym ros-
žohnujo i Budyskim pobocznyim Gustav-Abolfskim towarstwom,
kotremuž bě wón jeho pschedšydstwo wjedžo dolhe lěta hweru
služil. S wošebitym pschipsnacžom spominamy na rjane spěwanje
a piskanje, kotrež so pod nawjedowanjom knjesa kantora Ssmoly
mějesche. Kollekt 218 hriwnow wuczini.

Lidija.

(Sapowštolške skutki 16.)

W Europje přenja kšesecžjanka
Bu i póhan žónska Lidija,
Ta wikowarka i czerwjenej
A drohej draštu purpurskej.

Ta nabywajo šlěbora
Bě wjele mětkow samožna;
Pať šboža wschě kaž semjanske
Sej njesplodžichu šboženje.

Czi pschibohojo njemžachu
Sej žedžnu škojicž wutrobu,
Ta horjesche so i njeměrom
Sa wjeršnym dušchow špokojom.

Hdyž k jeje městu pschischedschi
Tu hwojaty Pawol rošwuczi,
Tu hnydom dotal pohanka
Tak padna Šhrysta šapschija.

A rošhorjena i radojczu
Sso hwojczicž da je kšecženizu;
Krej šbóžnika tak nadobn,
Tu krašnosč psches wschě purpury.

A i bohudžatnym wješelom
Tež wufschecžicž da hwoj žyly dom,
Tak cželadnych kaž džeczi hwe
Do šbóžnika rad wěrjaze.

Mě, i wotamknjenej wutrobu
Tež wotewrjenu prawizu,
A darawasche skutkujo
Sa Bože hwojate pošelstwo.

A i pobožneho pschiklada
Sso štwari kšecžena wošadka —
To bėchu šbóžne přenicžki
Sa žyly hwoj ewropiski.

* * *

Hdyžkuli pschipowěda so
We zusbach ewangelijo,
Tam i jeje šlawnoh' šnamjenja
Njech šyla kšecženych šwukhadža.

Nam pať žno kšecženym w mlodošczi
Njech Bóh Knjes ruku wotewri,
A mišijonstwu darujo
Rad' Bože twarmy kralestwo!

Prawa domisna.

„Cžeho dla na wotpušt ženje njekdžesč, mój hyno?“ so derje
šmyšleny wyschť hwojeho služobnika, dobreho, hódneho mlodeho

wojaka woprascha, kotryž bėsche hwoj se hwojim derjesadžerženjom
pschikšilnosč hwojich wyschšich dobył.

„Hdyž dyrbial hieč, knježe —“ praji wón, „ja starschiskeho
doma nimam, žanych šnatych, žaneho wótžneho kraja, ničto njeje,
kiz by hwoj na mnje pomyšlił, ničto, kotryž by hwoj po mni
žadał a mje woczakał.“ Žako wón to praji, jemu šyly do woczow
šupachu a jeho woblicžo bėsche wscho pošmurjene. Wyschť pať
bėsche dobry, pobožny muž, jedyn i tych, kotryž so niz jenož wo
šwonkowne hwojich ludži štaraja, ale tež na šmyšlenje a wutrobu
hladaja a so tež sa duchowne šbože štaraja. Žeho dla so wón
dale praschesche:

„Nimajš dha i žyła žanych šnatych?“

„Mě, knježe!“ služobnik cžische wotmolwi, „moja macž
wumrje, ja bėch lěto štary, mój nan, kotryž bėsche i mlynkom, so
tepi, jako cžyjsche psches reku hieč a so přeczna deška šlama, mój
bratr do mlynšich kolow pschindže a mějesche šrudny šonž, jenož
moja šotra, 10 lět štara, je hišcže žywa. Mój njemóžachmój
naju wobšedženstwo šdžeržecž, dženi wote dnja bóle dele džesche,
mlyn so pscheda, šhudaj a hubjenaj přecz cžehnjechmój, moja
šotra do šyrotownje pschindže, ja buch wojak. Ach, so buch
hišcže nana a macžer měł a ja, kaž moji towaršchojo, k nimaj
jecz mohł; ale ja wótžneho doma nimam.“

„To je mi žel“, praji wyschť trošchtujo, „ale bjes wótžneho
kraja ty tola nješy. Šlaj tam horkach je twój wótžny kraj,
w njebjekach, hdyž twoji lubi bydla, kotryž hwoj po tebi žadaja a
kotryž budža tebe junu wutrobnje witacz. A jow, mój hyno,“
wón dale powjedasche, jemu knihi podawšchi, „darju tebi pucz-
pokasowar, wón tebi pucz pokasuje, kotryž dyrbiš hieč, so by twój
wótžny kraj namakał.“

To bėsche rjany nowy testament. Šslužobnik so podžakowa
a šbóžny dženi w nim cžitasche. Pschezo bóle knihi lubowasche,
pschetož wón w nich trošcht namaka sa hwoju šrudobu a i nich
nawukny, šchto k jeho šbožu služesche, nětko so wjazy šamotny a
wopuschcženy njeczujesche. Wón hwoj testament njewoštaji, pschetož
mějesche jón w šaku, so by jón pschezo hotowy měł, hdyž wutroba
jeho wabjesche Bože šlowo kšishecž. A hdyž tež jeho towaršchojo
so jemu šmčjachu, wón wjedžesche, šchto mějesche a so wot hwojeho
Boha wotwobrocžicž njeda.

Jedyn dženi jemu wyschť šjewi, so ma šon dženi šobu na
tšelenje hieč a so dyrbi hwoj k temu nowu tšelbu wsacz. Wschitto
derje džesche, ale pschi pošlednim wutšelenju so tšelba rošpukny,
wulki kruč jemu do hlowny šleczi a cžezko šranjeny bu do lazaretha
donješeny, hdyž wjazy hodžinow bjes myšlow ležesche. Žako šako
k hwoj pschindže a so na podawť dopomni, so najprijóžny po
hwojim testamencze praschesche, hač so njeje w šaku namakał.
Wón so jemu pschinješe a wón w nim cžitasche, doniž so i jeho
špóžneju rukow njewukže. Wyschť pschindže jeho trošchtowacz,
ale wón derje widžesche, so budže žiwjenje mlodeho cžlowjeka jenož
hišcže krotke. Wojak to šam wjedžesche, pschetož wón k hejtmanej
praji: „D, knjes wyschť, trošchta trjeba njeje, ja džě do mojeho
wótžneho kraja k mojim lubym du.“

Hdyž bėsche wyschť woteschol, wón hwoje knihi woczini a
cžitasche 23. psalm pschetož psalmu bėchu tam šobu nutšach.
„Šon Knjes je mój paštyr, na ničim ja nusu njeměju. Wón
paše mje na šelenej kuzy a wjedže mje k cžerstwej wodže. Wón
wofschewi moju dušchu; wón wjedže mje po prawym puczju hwojeho
mjena dla. A hač ja runje šhodžu w cžemnym dole, njeboju so
žaneho njesboža, pschetož ty šy pschi mni, twój prut a kiz trošchtuje-
taj mje.“

Šomaku wón hlownu do šahlwka šlehny, woczni so šamknyschtej,
hwoj testament džeržesche wón twjerdže w ruzy a drėmajó šendže
do šahonow tych šbóžnych. Wón bėsche prawy wótžny kraj namakał.

„Šomhaj Bóh“ je wot nětko niz jenož pola
knjesow duchownych, ale tež we wschěch psche-
dawačnjach „Sserb. Nowin“ na wšach a
w Budyschinje dostacz. Na šchtwórcž lěta
placzni wón 40 up., jenotliwe cžizla so po
4 up. pschedawaju.